ประมวลการสอน

ภาควิชาภาษาตะวันออก คณะโบราณคดี
มหาวิทยาลัยศิลปากร

ตอนที่ 1

ปรัชญาของมหาวิทยาลัยศิลปากร

ศิลป์และศาสตร์ สร้างสรรค์ชาติยั่งยืน

ปรัชญาของคณะโบราณคดี

ศึกษามนุษย์ ขุดค้นก้าวหน้า ภาษาเชี่ยวชาญ สืบสานศิลปวัฒนธรรม

ปรัชญาของหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย

ส่งเสริมการเรียนรู้ มุ่งสู่การพัฒนาด้วยภาษาและวัฒนธรรมไทย

เป้าหมายของหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย

1. เพื่อสร้างบัณฑิตที่มีคุณธรรม จริยธรรม มีความรู้ ความเข้าใจ และมีความสามารถในการค้นคว้าวิจัยทางด้านภาษาไทย วรรณคดีไทย ภาษาศาสตร์ จารึกและเอกสารโบราณ
2. เพื่อสร้างบัณฑิตที่สามารถถ่ายทอดและนำองค์ความรู้ในวิชาการสาขาวิชาภาษาไทยไปใช้ในการประกอบอาชีพ อนุรักษ์และสร้างเสริมวัฒนธรรมไทยอย่างมีประสิทธิภาพ

ตอนที่ 2 ข้อมูลรายวิชา

รหัสรายวิชา	339 122
ชื่อรายวิชา	ภาษาบาลีเร่งรัด 2 Intensive Pali II
จำนวนหน่วยกิต	3 (3-0-6) หน่วยกิต
หลักสูตร	ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย
ประเภทวิชา	วิชาสหสาขา
วิชาบังคับก่อน	339 121 ภาษาบาลีเร่งรัด 1 (Intensive Pali I)
อาจารย์ผู้สอน	รองศาสตราจารย์ ดร. สำเนียง เลื่อมใส
วัน/ เวลาขอพบเพื่อรับคำปรึกษา	วันจันทร์ เวลา 13.00-15.00 น. ห้อง บค. 514 คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร
ภาคการศึกษา / ปีการศึกษา	ปลาย / 2565
รายวิชาที่ต้องเรียนมาก่อน (Pre-requisite)	
วันเรียน	วันจันทร์ เวลา 15.45-18.25 น.
สถานที่เรียน	คณะโบราณคดี ห้อง 217

คำอธิบายรายวิชา

การแจกคำนามกติปยศัพท์ วิภักติและกริยาอาขยาตทุกกาล ทุกวาจก นามกิตก์ กริยากิตก์ การแปลและการแต่งประโยคภาษาบาลีตามหลักไวยากรณ์ที่ได้ศึกษา

ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตร (Program Learning Outcomes : PLOs)

PLO1 สามารถจัดหมวดหมู่ลำดับเนื้อหาไวยากรณ์บาลีในระดับกลางได้

PLO2 สามารถอธิบายเนื้อหาไวยากรณ์บาลี กลุ่มคำนามกติปยศัพท์ กริยาอาขยาตทุกกาล ทุกวาจก นามกิตก์ กริยากิตก์ แปลประโยคภาษาบาลีสั้นๆ เป็นภาษาไทยและแปลภาษาไทยเป็นภาษาบาลีตามหลักไวยากรณ์ที่ได้ศึกษา

ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของรายวิชา (Course Learning Outcomes : CLOs)

CLO1 แจกวิภักติคำนามกลุ่มกติปยศัพท์และคำนามกิตก์ได้ถูกต้อง

CLO2 อธิบายวิธีแจกคำกริยาอาขยาตจากธาตุต่างๆ ทุกกาล ทุกวาจกได้

CLO3 สามารถแปลประโยคภาษาบาลีเป็นภาษาไทยและแปลภาษาไทยเป็นภาษาบาลีตามเนื้อหาที่ได้ศึกษา

วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

การบรรยาย (lecture), การอภิปราย (discussion), การเรียนรู้แบบแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง (self-study learning) และการเรียนรู้จากการทำงาน (task based learning)

สื่อการเรียนการสอน

1. เอกสารประกอบการสอน
2. คลิปวีดีโอบันทึกการสอน
3. สื่อการสอนทำด้วย PowerPoint

แผนการสอน

สัปดาห์ที่	หัวข้อ / รายละเอียด	กิจกรรมการเรียนการสอน
1	- ความรู้เกี่ยวกับคำนามกติปยศัพท์ - แจกคำนาม อตฺต, พฺรหฺม, ราช - แปลและแต่งประโยคบาลีตามไวยากรณ์ที่ศึกษา	- บรรยาย และอภิปราย - ทำแบบฝึกหัดและค้นคว้าเพิ่มเติม
2	- แจกคำนาม ภควนฺตุ, อรหนฺต, ภวนฺต - การแจกกริยาอาขยาต ปัจจุบันกาล 5 วาจก - แปลและแต่งประโยคบาลีตามไวยากรณ์ที่ศึกษา	- บรรยาย และอภิปราย - ทำแบบฝึกหัดและค้นคว้าเพิ่มเติม - การนำเสนองานที่ได้รับมอบหมาย
3	- แจกคำนาม สตฺถุ, ปิตุ, มาตุ - การแจกกริยาอาขยาต อดีตกาล 5 วาจก - แปลและแต่งประโยคบาลีตามไวยากรณ์ที่ศึกษา	- บรรยาย และอภิปราย - ทำแบบฝึกหัดและค้นคว้าเพิ่มเติม - การนำเสนองานที่ได้รับมอบหมาย
4	- แจกคำนาม มน, กมฺม, โค - การแจกกริยาอาขยาต อนาคตกาล 5 วาจก - แปลและแต่งประโยคบาลีตามไวยากรณ์ที่ศึกษา	- บรรยาย และอภิปราย - ทำแบบฝึกหัดและค้นคว้าเพิ่มเติม - การนำเสนองานที่ได้รับมอบหมาย
5	- แจกคำนาม มน, กมฺม, โค - การแจกกริยาอาขยาต หมวดปัญจมี 5 วาจก - แปลและแต่งประโยคบาลีตามไวยากรณ์ที่ศึกษา	- บรรยาย และอภิปราย - ทำแบบฝึกหัดและค้นคว้าเพิ่มเติม - การนำเสนองานที่ได้รับมอบหมาย
6	- กริยาอาขยาตแบบพิเศษ (อัพภาส) - กริยาที่ประกอบปัจจัย ข, ฉ, ส, อาย, อิย	- บรรยาย และอภิปราย - ทำแบบฝึกหัดและค้นคว้าเพิ่มเติม

สัปดาห์ที่	หัวข้อ / รายละเอียด	กิจกรรมการเรียนการสอน
	- การแจก อสฺ ธาตุด้วยวิภัตติหมวดต่างๆ - แปลและแต่งประโยคบาลีตามไวยากรณ์ที่ศึกษา	- การนำเสนองานที่ได้รับมอบหมาย
7	- นามกิตก์ สาธนะ และปัจจัยนามกิตก์ - รูปวิเคราะห์นามกิตก์ หมวดกิตปัจจัย คือ กฺวิ ณี ณฺวุ ตุ รู - แปลและแต่งประโยคบาลีตามไวยากรณ์ที่ศึกษา	- บรรยาย และอภิปราย - ทำแบบฝึกหัดและค้นคว้าเพิ่มเติม - การนำเสนองานที่ได้รับมอบหมาย
8	สอบกลางภาค	
9	- รูปวิเคราะห์นามกิตก์ หมวดกิจจปัจจัย คือ ข, ณฺย - แปลและแต่งประโยคบาลีตามไวยากรณ์ที่ศึกษา	- บรรยาย และอภิปราย - ทำแบบฝึกหัดและค้นคว้าเพิ่มเติม - การนำเสนองานที่ได้รับมอบหมาย
10	- รูปวิเคราะห์นามกิตก์ หมวดกิตกิจจปัจจัย คือ อ, อิ, ณ, ตเว, ติ, ตุํ, ยุ - แปลและแต่งประโยคบาลีตามไวยากรณ์ที่ศึกษา	- บรรยาย และอภิปราย - ทำแบบฝึกหัดและค้นคว้าเพิ่มเติม - การนำเสนองานที่ได้รับมอบหมาย
11	- กริยากิตก์และปัจจัยกริยากิตก์ - กริยากิตก์หมวดกิตปัจจัย คือ อนฺต, ตวนฺตุ, ตาวี - แปลและแต่งประโยคบาลีตามไวยากรณ์ที่ศึกษา	- บรรยาย และอภิปราย - ทำแบบฝึกหัดและค้นคว้าเพิ่มเติม - การนำเสนองานที่ได้รับมอบหมาย
12	- กริยากิตก์หมวดกิจจปัจจัย คือ อนีย, ตพฺพ - แปลและแต่งประโยคบาลีตามไวยากรณ์ที่ศึกษา	- บรรยาย และอภิปราย - ทำแบบฝึกหัดและค้นคว้าเพิ่มเติม - การนำเสนองานที่ได้รับมอบหมาย
13	- กริยากิตก์หมวดกิตกิจจปัจจัย คือ มาน, ต, ตูน, ตฺวา, ตฺวาน - แปลและแต่งประโยคบาลีตามไวยากรณ์ที่ศึกษา	- บรรยาย และอภิปราย - ทำแบบฝึกหัดและค้นคว้าเพิ่มเติม - การนำเสนองานที่ได้รับมอบหมาย
14	- การแปลเรื่องสั้นหรือนิทานชาดกจากภาษาบาลีเป็นภาษาไทย (ครั้งที่ 1)	- บรรยาย และอภิปราย - ทำแบบฝึกหัดและค้นคว้าเพิ่มเติม - การนำเสนองานที่ได้รับมอบหมาย
15	- การแปลเรื่องสั้นหรือนิทานชาดก จากภาษาบาลีเป็นภาษาไทย (ครั้งที่ 2)	- บรรยาย และอภิปราย - ทำแบบฝึกหัดและค้นคว้าเพิ่มเติม - การนำเสนองานที่ได้รับมอบหมาย
16	สอบปลายภาค	

การประเมินผล

วิธีการประเมิน	สัดส่วน (ร้อยละ)
การเข้าชั้นเรียนและมีส่วนร่วมอภิปรายในชั้นเรียน	10
การส่งแบบทดสอบท้ายบท	10
การนำเสนองานหน้าชั้น	10
การสอบระหว่างภาคการศึกษา	30
การสอบปลายภาคการศึกษา	40

เกณฑ์การประเมิน

ช่วงคะแนน	ค่าระดับคะแนน	ช่วงคะแนน	ค่าระดับคะแนน
85-100	A	80-84	B+
75-79	B	70-74	C+
65-69	C	60-64	D+
55-59	D	0-54	F

ตำราและเอกสารหลัก

สำเนียง เลื่อมใส. **ภาษาบาลีพื้นฐาน (1).** กรุงเทพฯ : ภาควิชาภาษาตะวันออก คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2551.

สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส. **บาลีไวยากรณ์ อักขรวิธี ภาคที่ 1 สมัญญาภิธานและสนธิ.** พิมพ์ครั้งที่ 38. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย, 2538.

สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส. **บาลีไวยากรณ์ วจีวิภาค ภาคที่ 2 นามและอัพยยศัพท์.** พิมพ์ครั้งที่ 54. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย, 2558.

สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส. **บาลีไวยากรณ์ วจีวิภาค ภาคที่ 2 อาขยาตและกิตก์.** พิมพ์ครั้งที่ 42. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย, 2457.

สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส. **บาลีไวยากรณ์ วจีวิภาค ภาคที่ 2 สมาสและตัทธิต.** พิมพ์ครั้งที่ 41. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย, 2558.

สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส. **อุภัยภาคปริวัตน์ ภาค 1-2.** พิมพ์ครั้งที่ 33. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย, 2554.

เอกสารและข้อมูลสำคัญ

จำลอง ภูริปญฺโญ (สารนัดนึก). **แบบเรียนภาษาบาลีภาคพิเศษ เล่ม 1-2.** กรุงเทพฯ : มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2514.

พระมหาสมคิด จินฺตามโย. **คู่มือบาลีไวยากรณ์ประยุกต์.** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เลี่ยงเซียง, 2538.

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. **แบบเรียนภาษาบาลีวิชาอ่าน-พูด-เขียน-แต่ง-แปล.** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2518.

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. **แบบเรียนบาลีนิทานโพธิ ว่าด้วยสอนอ่านภาษาบาลี เล่ม 2.** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ประยูรวงศ์, 2499.

แสง มนวิทูร. ร.ต.ท. **บาลีมหาไวยากรณ์**. กรุงเทพฯ : มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยลัย, 2518.

อุดรคณาธิการ, พระ (ชวินทร์ สระคำ) และ จำลอง สารพัดนึก. **พจนานุกรมบาลี-ไทย สำหรับนักศึกษา ฉบับปรับปรุงใหม่**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : บริษัทประยูรวงศ์พรินติ้งจำกัด, 2538.

Buddhadatta, A.P. **The New Pali Course. Part I, II.** Colombo: The Colombo Apothecaries Co.,Ltd. 1974.

Childers, R.C. **A Dictionary of the Pali Language.** New Delhi: Asian Educational Services, 1993.

เอกสารและแหล่งข้อมูลแนะนำ

- หนังสือศัพทานุกรมภาษาบาลี, อภิธานัปปทีปิกา
- http:*//www.buddhanet.net/pdf_file/paligram.pdf*
- http://www.84000.org/tipitaka/atita/